

Майя Іванова,

наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Юрій Іванов,

канд. юрид. наук, доц.,

Національна академія внутрішніх справ

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ЧАСТИНА НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК

Підкреслено актуальність питань права інтелектуальної власності в бібліотечній сфері. Зазначається, що створення національної системи захисту прав інтелектуальної власності є одним з найважливіших напрямів стратегії інтеграції України до Європейського Союзу і світового співтовариства в цілому. У контексті адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу розглянуто міжнародно-правові акти з права інтелектуальної власності, ратифіковані Україною, які стосуються діяльності бібліотек. Наголошується, що бібліотечні фонди становлять об'єкти авторського права та суміжного права.

Ключові слова: право інтелектуальної власності, інформаційне суспільство, бібліотека, соціальні комунікації.

Політика у сфері інтелектуальної власності є однією з ключових передумов розвитку інноваційної економіки та зростання валового внутрішнього продукту і впливає з державної економічної політики. Стратегією сталого розвитку «Україна–2020», схваленою Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та виходу України на провідні позиції у світі передбачено проведення реформи захисту інтелектуальної власності (вектор безпеки). Згаданою Стратегією також визначено, що Україна має стати державою із сильною економікою та з передовими інноваціями (вектор розвитку). Відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої постановою Верховної Ради

України від 14 квітня 2016 р. № 1099–VIII, та на виконання пункту 174 плану дій Кабінету Міністрів України на 2016 р., затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 184, розроблена *Концепція* реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, яку було схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2016 р. № 402-р.

Очікується, що реалізація Концепції дасть змогу: спростити і забезпечити прозорість процедур набуття та розпорядження правами інтелектуальної власності; підвищити якість охоронних документів у сфері інтелектуальної власності; забезпечити впровадження ефективного механізму захисту прав інтелектуальної власності; створити умови для розбудови національної інноваційної системи. Концепцією передбачається підготовка та видання офіційних бюлетенів з питань інтелектуальної власності, формування та підтримання баз даних; проведення науково-дослідних робіт з питань удосконалення правової охорони інтелектуальної власності, інформаційного та ресурсного забезпечення сфери інтелектуальної власності.

Науково-дослідна робота Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (НБУВ) проводиться відповідно до вимог державних програм розвитку України. Одним із пунктів науково-дослідної роботи НБУВ передбачається оптимізація нормативно-правової бази діяльності наукової бібліотеки відповідно до європейських та міжнародних стандартів з проблем інтелектуальної власності. Тому актуальним видається вивчення міжнародно-правових актів у сфері охорони права інтелектуальної власності, які стосуються діяльності бібліотек.

Актуальність дослідження обумовлена тим, що відповідно до Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, затвердженої Законом України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV, на першому етапі виконання Програми однією з пріоритетних сфер, у яких здійснюється адаптація законодавства України, є інтелектуальна власність. Аналогічне положення містить і ст. 51 «Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими співтовариствами, їх державами-членами» (Угоду ратифіковано Законом України № 237/94-ВР від 10.11.1994): Сторони визнають, що важливою умовою для зміцнення економічних зв'язків між Україною та Співтовариством є зближення чинного та майбутнього

законодавства України із законодавством Співтовариства. Україна має вжити необхідних заходів, щоб її законодавство поступово було приведене у відповідність до законодавства Співтовариства, зокрема до законів у галузі інтелектуальної власності.

Аналіз останніх публікацій показує, що питання права інтелектуальної власності в бібліотечній сфері є актуальним [1–4]. Категорію «інтелектуальний» ми спостерігаємо в ряді монографій. Наприклад, у монографії Т. Гранчак вказується на «інтелектуальні ресурси» (с. 28), «інтелектуальне надбання» (с. 51), «духовно-інтелектуальний потенціал» (с. 57), «інтелектуальну складову» (с. 67) [3].

Мета статті полягає у розкритті та аналізі міжнародних правових документів з права інтелектуальної власності, які можуть регулювати суспільні відносини у бібліотечній сфері.

В умовах глобалізації економіки, формування глобальних ринків товарів, у тому числі ринків з результатами інтелектуальної діяльності, набуває особливого значення співпраця держав, спрямована на охорону права інтелектуальної власності. Необхідність захисту моральних і матеріальних інтересів правовласників інтелектуальної власності прямо впливає з «Загальної декларації прав людини», яка була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р. У ст. 19 Декларації зазначається, що кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; у ст. 27 передбачено, що кожна людина має право на захист її моральних і матеріальних інтересів, що є результатом наукових, літературних або художніх праць, автором яких вона є.

У ст. 15 «Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права» 1966 р. визнається право кожної людини на: а) участь у культурному житті; б) користування результатами наукового прогресу та їх практичного застосування; в) користування захистом моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з будь-якими науковими, літературними чи художніми працями, автором яких вона є.

У ст. 418 Цивільного кодексу України (ЦКУ) зазначено, що право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений ЦКУ та іншим законом. У Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності (1967) зазначено, що інтелектуальна власність включає права, пов'язані з: літературними, художніми

і науковими творами; виконавчою діяльністю артистів, звукозаписом, радіо- та телевізійними передачами; винаходами у будь-якій галузі людської діяльності; науковими відкриттями; промисловими зразками; товарними знаками, знаками обслуговування, фірмовими назвами та комерційними позначеннями; припиненням недобросовісної конкуренції, а також із усіма іншими правами, що є результатом інтелектуальної діяльності у промисловій, науковій, літературній або художній галузях.

Більш повний перелік об'єктів інтелектуальної власності закріплений в «Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності» (англ. Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, скорочено: TRIPS, укр. ТРІПС) 1994 р., яка входить до системи угод про заснування Світової організації торгівлі, членом якої є й Україна (Закон України «Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі» від 10 квітня 2008 р. № 250-VI). У переліку додатково названі такі об'єкти, як комп'ютерні програми і бази даних, суміжні права (права виконавців, виробників фонограм, організацій мовлення) географічні назви в найменуваннях місць походження товарів, топографії інтегральних мікросхем, нерозкрита інформація.

Відповідно до ст. 420 ЦКУ до об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компонування (топографії) інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці [5].

Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (редакція від 01.01.2017) закріплюється, що бібліотечні ресурси – це упорядковані бібліотечні фонди документів на різних носіях інформації, бази даних, мережні інформаційні ресурси, довідково-пошуковий апарат, матеріально-технічні засоби опрацювання, зберігання та передачі інформації. Відповідно до наказу Міністерства культури і туризму України «Про затвердження Інструкції з обліку документів, що знаходяться в бібліотечних фондах» від 03.04.2007 № 22 об'єктами обліку бібліотечного фонду є: видання (книги, брошури; аркушеві видання, буклети,

карткові видання, плакати, поштові картки; журнальні видання, газетні видання); аудіовізуальні документи (фонодокументи; відеодокументи; кінодокументи; фотодокументи; документи на мікроформах); електронні видання. Таким чином, фонди бібліотек становлять об'єкти авторського права та суміжних прав.

Початок міжнародного регулювання й охорони авторських прав покладено наприкінці XIX ст., коли було укладено першу міждержавну угоду – «Бернську конвенцію про охорону літературних і художніх творів» (далі – Бернська конвенція) від 9 вересня 1886 р. (доповнена в Парижі 4 травня 1896 р., переглянута в Берліні 13 листопада 1908 р., доповнена в Берні 20 березня 1914 р. і переглянута в Римі 2 червня 1928 р., у Брюсселі – 26 червня 1948 р., у Стокгольмі – 14 липня 1967 р. і в Парижі – 24 липня 1971 р., внесено зміни 28 вересня 1979 р.). Ця Конвенція діє в редакції від 24 липня 1971 р. з відповідними змінами від 2 жовтня 1979 р. У преамбулі до Бернської конвенції проголошується її мета: охороняти настільки ефективно й однаково, наскільки це можливо, права авторів на їхні літературні і художні твори. Держави, що підписали Конвенцію чи приєдналися до неї, утворили Союз для охорони прав авторів на їхні літературні і художні твори.

У ст. 1 Конвенції розкривається термін «літературні і художні твори», який охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва, яким би способом і в якій би формі вони не були виражені, як-от: книги, брошури та інші письмові твори, лекції, звертання, проповіді та інші подібного роду твори; драматичні і музично-драматичні твори; хореографічні твори і пантоміми, музичні твори з текстом або без тексту; кінематографічні твори, до яких прирівнюються твори, виражені способом, аналогічним кінематографії; малюнки, твори живопису, архітектури, скульптури, графіки і літографії; фотографічні твори, до яких прирівнюються твори, виражені способом, аналогічним фотографії; твори прикладного мистецтва; ілюстрації, географічні карти, плани, ескізи і пластичні твори, що відносяться до географії, топографії, архітектури. Збірники літературних і художніх творів, наприклад енциклопедії та антології, що являють собою за добором і розміщенням матеріалів результат інтелектуальної творчості, охороняються як такі, без шкоди правам авторів кожного з творів, що становить частину таких збірників. Правовій охороні підлягають як випущені, так і не випущені у світ твори за умови,

що їх автори є громадянами однієї із країн-членів Союзу або вони мають постійне місце проживання у ній.

Під «випущеними у світ творами» розуміють твори, випущені за згодою їхніх авторів, який би не був спосіб виготовлення примірників, за умови, якщо ці примірники випущені в обіг у кількості, здатній задовольнити розумні потреби публіки, беручи до уваги характер твору. Не є випуском у світ представлення драматичного, музично-драматичного або кінематографічного твору, виконання музичного твору, публічне читання літературного твору, повідомлення по проводах або передача в ефір літературних або художніх творів, показ твору мистецтва і спорудження твору архітектури. Автори літературних і художніх творів охороняються цією Конвенцією, користуються виключним правом дозволяти відтворення цих творів будь-яким чином і в будь-якій формі. За законодавством країн Союзу зберігається право дозволяти відтворення таких творів у певних особливих випадках за умови, що таке відтворення не завдає шкоди нормальному використанню твору і не зачіпає будь-яким необґрунтованим способом законні інтереси автора.

6 вересня 1952 р. у Женеві була підписана «Всесвітня конвенція про авторське право», розроблена ЮНЕСКО. У 1971 р. у Парижі на засіданні Міжнародної конференції держав – членів ЮНЕСКО була прийнята нова редакція цієї Конвенції, що набула чинності у 1974 р. Прийняття Всесвітньої конвенції стало альтернативою Бернській конвенції, виходячи з того, що членами Бернської конвенції не були, зокрема, СРСР, США і ряд інших країн. СРСР приєднався до Конвенції 27 травня 1973 р. Постановою Верховної Ради України від 23 грудня 1993 р. Україна підтвердила своє членство у Всесвітній конвенції про авторське право 1952 р. На відміну від Бернської конвенції вона містить значно менше матеріально-правових норм і використовує переважно колізійні норми. Мета Конвенції – створення режиму для охорони і захисту авторських прав на літературні, наукові і художні твори (письмові, музичні, драматургічні і кінематографічні, твори живопису, графіки та скульптури) на міжнародному рівні.

Неодмінною умовою охорони авторського права відповідно до Конвенції є дотримання формальностей: депонування примірників, реєстрація, застереження про збереження авторського права, нотаріальні посвідчення, сплата зборів, виготовлення або випуск у світ примір-

ників твору на території держави. Строк охорони об'єктів авторського права, визначений Конвенцією, становить 25 років після смерті автора. Авторське право включає виняткове право автора перекладати, випускати у світ переклади і дозволяти переклад і випуск у світ перекладів творів, що охороняються на підставі цієї Конвенції. Вона не відміння багатосторонні чи двосторонні конвенції або домовленості, які діють між двома чи більше договірними державами. У разі розбіжностей між положеннями таких існуючих конвенцій чи домовленостей та положеннями цієї Конвенції, положення цієї Конвенції матимуть переважну силу.

1967 р. у Стокгольмі була підписана Конвенція про утворення Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) (англ. World Intellectual Property Organization (WIPO)), яка набрала чинності з 1970 р. Прийняття цієї Конвенції сприяло посиленню міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної, творчої діяльності. У 1974 р. ВОІВ отримала статус однієї із 16 спеціалізованих організацій ООН. Україна є членом ВОІВ з 26.04.1970 р. Завданнями ВОІВ є: поліпшення взаєморозуміння і розвиток співробітництва між державами в інтересах їх взаємної користі на основі поваги до їхнього суверенітету і рівності; заохочення творчої діяльності, сприяння охороні інтелектуальної власності в усьому світі; модернізація та підвищення ефективності адміністративної діяльності міжнародних угод, що створені у сфері охорони промислової власності, а також охорона літературних і художніх творів. Основні напрями діяльності ВОІВ: реєстраційна діяльність, забезпечення міжурядового співробітництва з адміністративних питань інтелектуальної власності і програмна діяльність. Усі ці види діяльності спрямовані на досягнення основних завдань ВОІВ. Конвенція про утворення ВОІВ у поняття «інтелектуальна власність» включає дві основні сфери прав: 1) промислову власність, що охоплює головним чином винаходи і товарні знаки; 2) авторське право, що стосується літературних, музичних, художніх і аудіовізуальних творів.

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р., містить посилання на положення Бернської конвенції (1971 р.). Це перший міжнародний договір, який вимагає від держав надавати авторсько-правову охорону комп'ютерним програмам та базам

даних (збіркам даних або інших матеріалів). Закон України «Про приєднання України до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право» був прийнятий 20 вересня 2001 р. за № 2733-III.

Відповідно до Договору ВОІВ про авторське право охорона авторських прав поширюється на форму вираження, а не на ідеї, процеси, методи діяльності або математичні концепції як такі. Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори. Компіляції даних або іншої інформації в будь-якій формі, які за добором і розміщенням змісту є результатом інтелектуальної творчості, охороняються як такі. Така охорона не поширюється на самі дані або інформацію і не обмежує будь-яке авторське право, яке стосується власне даних або інформації, що містяться в компіляції. Автори літературних та художніх творів користуються виключним правом дозволяти розповсюдження серед широкої публіки оригіналу і примірників своїх творів шляхом продажу або іншої передачі права власності.

У ст. 449 ЦКУ вказується, що об'єктами суміжних прав без виконання будь-яких формальностей щодо цих об'єктів та незалежно від їх призначення, змісту, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження є: а) виконання; б) фонограми; в) відеограми; г) програми (передачі) організацій мовлення.

З метою правового захисту звукозаписів була укладена «Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення», прийнята в Римі 26 жовтня 1961 р. Вона набула загальної чинності 18.05.1964 р. Україна приєдналася до Римської конвенції згідно з Законом України від 20.09.2001 р. № 2730-III. Членами Римської конвенції можуть стати лише члени Бернської або Всесвітньої конвенції, які є і членами ООН. Основним принципом цієї Конвенції є принцип національного режиму, за яким виконавцям, виробникам фонограм та організаціям ефірного мовлення однієї держави-учасниці Конвенції в іншій державі-учасниці надається така сама правова охорона, як і власним громадянам та юридичним особам. Проте Конвенція встановлює мінімальний рівень охорони, нижче якого опускається не дозволяється, також дозволяє країнам-учасникам робити винятки з охорони, наприклад, дозволяти використання запису без дозволу з навчальною або науково-дослідницькою метою. Згідно

з Конвенцією «виконавці» – це: актори, співаки, музиканти, танцюристи або інші особи, які виконують роль, співають, читають, декламують, виконують або будь-яким іншим способом беруть участь у виконанні творів літератури чи мистецтва, під «фонограмою» мається на увазі будь-який виключно звуковий запис звучання виконання або інших звуків. Мінімальний строк охорони, передбачений Римською конвенцією, становить 20 років, починаючи від кінця року, у якому була здійснена фіксація, що стосується фонограм і виконання, включених до них, або мало місце виконання щодо виконань, не включених до фонограм; або щодо радіо- і телепередач часу такої передачі.

Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм (Женевська конвенція) від 29 жовтня 1971 р. Україна приєдналася до цієї Конвенції згідно із Законом від 15 червня 1999 р. № 738-XIV. У Конвенції слід розуміти:

- під «фонограмою» – будь-який виключно звуковий запис звуків;
- під «виробником фонограм» – фізичну або юридичну особу, яка першою зробила запис звуків на фонограмі;
- під «копією» – носій, який містить звуки, записані безпосередньо або опосередковано з фонограми, і який включає всі або значну частину звуків, записаних на цій фонограмі;
- під «розповсюдженням серед публіки» – будь-який акт, за допомогою якого копії безпосередньо або опосередковано пропонуються публіці взагалі або будь-якій її частині.

Кожна держава-учасниця зобов'язується охороняти інтереси виробників фонограм, які є громадянами інших країн-учасниць, від виробництва копій фонограм без згоди виробника і від ввезення таких копій кожного разу, коли згадані виробництво або ввезення здійснюються з метою їх розповсюдження серед публіки, а також від розповсюдження цих копій серед публіки. За національним законодавством кожної держави-учасниці зберігається право визначення терміну дії охорони, яка надається. Проте якщо національне законодавство визначає певний термін охорони, то цей термін має бути не менший 20 років, починаючи або з кінця року, в якому було зроблено перший запис фонограми, або з кінця року, коли вона була вперше опублікована.

З метою вдосконалення та підтримання охорони прав виконавців і виробників фонограм найбільш ефективним та однаковим шляхом

Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. прийнято «Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми» (Україна приєдналася до цього Договору 29 листопада 2001 р. та ратифікувала його 20 травня 2002 р.).

У цьому Договорі розкриваються такі визначення: «виконавці» – це актори, співаки, музиканти, танцюристи та інші особи, які грають роль, співають, читають, декламують, грають на музичному інструменті, інтерпретують або іншим чином виконують літературні або художні твори, або вираження фольклору; «фонограма» означає запис звуків виконання або інших звуків, або відтворення звуків, крім звуків у формі запису, включеного до кінематографічного або іншого аудіовізуального твору; «запис» означає втілення звуків або їх відтворень, яке дозволяє здійснювати їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою відповідного пристрою; «виробник фонограми» означає фізичну або юридичну особу, яка бере на себе ініціативу та несе відповідальність за перший запис звуків виконання або інших звуків, або відтворень звуків; «опублікування» запису виконання або фонограми означає надання примірників запису виконання або фонограми публіці за згодою власника прав та за умови, що примірники надаються публіці у розумній кількості.

Строк охорони, надаваної виконавцям згідно з цим Договором, триває, принаймні, до кінця 50-річного періоду, відлік якого починається з року, в якому виконання було записано на фонограмі. Строк охорони, надаваної виробникам фонограм – принаймні, до кінця 50-річного періоду, відлік якого починається з кінця року, в якому фонограма була опублікована, або – за відсутності такого опублікування протягом 50 років з дня запису фонограми – 50 років з кінця року, у якому був зроблений запис.

Висновки. Одним з найважливіших напрямів стратегії інтеграції України до Європейського Союзу і світового співтовариства в цілому є створення національної системи захисту прав інтелектуальної власності. До міжнародних договорів у сфері охорони авторського права та суміжних прав належать:

Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (Бернська конвенція) від 9 вересня 1886 р. у редакції від 24 липня 1971 р. з відповідними змінами від 2 жовтня 1979 р., дата набуття чинності для України – 25 жовтня 1995 р.;

Всесвітня конвенція про авторське право (Всесвітня конвенція) від 6 вересня 1952 р., дата набуття чинності для України – 27 травня 1973 р.;

Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14 липня 1967 р., Україна є членом ВОІВ з 26.04.1970 р.;

Договір ВОІВ про авторське право від 20 грудня 1996 р., Україна приєдналась до Договору відповідно до Закону від 20 вересня 2001 р.;

Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) 1961 р., Україна приєдналась до Римської конвенції згідно з Законом України від 20.09.2001 р.;

Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм (Женевська конвенція) від 29 жовтня 1971 р., Україна приєдналась до цієї Конвенції згідно з Законом від 15 червня 1999 р. № 738-XIV;

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми від 20 грудня 1996 р., Україна приєдналась до цього договору 29 листопада 2001 р. та ратифікувала його 20 травня 2002 р.

Бібліотеки в Україні виконують важливу суспільно-комунікативну функцію як один із базових елементів культурної, наукової, освітньої та інформаційної інфраструктури. Дотримання положень міжнародно-правових актів у сфері права інтелектуальної власності при створенні та використанні бібліотечних ресурсів сприятиме формуванню позитивного іміджу України у світовому співтоваристві, поліпшенню умов для залучення інвестицій у розвиток вітчизняної бібліотечної справи, забезпеченню обліку та ефективного використання бібліотечних ресурсів; зростанню інтелектуального потенціалу країни.

Література

1. Технології розвитку і захисту національного інформаційного простору : [монографія] / [О. Онищенко (кер. проекту), В. Горовий, В. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2015. – 296 с.
2. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства /

[О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2011. – 235 с.

3. *Гранчак Т.* Бібліотека в інформаційному супроводі управління суспільними процесами: політико-комунікаційний аспект : монографія / Т. Гранчак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 184 с.

4. Бібліотека в реалізації державотворчої інформаційної політики: [монографія] / [Т. Гранчак, В. Бондаренко, С. Горова та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – 324 с.

5. *Іванов Ю. Ф.* Право інтелектуальної власності: Термінологічний словник / Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова. – Київ : Освіта України, 2017. – 284 с.

References

1. Onyshchenko, O., Horovyi, V., & Popyk, V. et al. (2015). *Tekhnologii rozvytku i zakhystu natsionalnoho informatsiinoho prostoru* [Technologies for the development and protection of the national information space]. Kyiv [in Ukrainian].

2. Onyshchenko, O. S., Dubrovina, L. A., & Horovyi, V. M. et al. (2011). *Elektronni informatsiini resursy bibliotek u pidnesenni intelektualnoho i dukhovnoho potentsialu ukrainskoho suspilstva* [Electronic information resources of libraries in raising the intellectual and spiritual potential of Ukrainian society]. Kyiv [in Ukrainian].

3. Hrachak, T. (2014). *Biblioteka v informatsiinomu suprovodi upravlinnia suspilnymy protsesamy: polityko-komunikatsiinyi aspect* [Library in the information support of the management of social processes: the political and communication aspect]. Kyiv [in Ukrainian].

4. Hrachak, T., Bondarenko, V., & Gorova, S. et al. (2016). *Biblioteka v realizatsii derzhavotvorchoi informatsiinoi polityky* [Library in realization of state-creative informative politics]. Kyiv [in Ukrainian].

5. Ivanov, Y. F., Kurylina, O. V., & Ivanova, M. V. (2017). *Pravo intelektualnoi vlasnosti* [Intellectual property rights]. Kyiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.09.2017.

Maya Ivanova,

Research Associate,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Yuri Ivanov,

Dr. Sci. (in Law), Docent,

National Academy of Internal Affairs

International Legal Acts in Protection of the Intellectual Property Right as Part of the National Legislation in Libraries' Activity

In the article international legal acts on intellectual property rights that relate to the activities of the libraries are defined. It is stressed that one of the most important directions of Ukraine's strategy for integration into the European Union and the world community as a whole is the creation of an effective national system for the protection of intellectual property rights according to the Ukraine-2020 Sustainable Development Strategy. It is substantiated that observance of the provisions of international legal acts in the field of copyright will contribute to the formation of a positive image of Ukraine in the world community, to improve conditions for attracting investment in the development of domestic librarianship, ensuring accounting and efficient use of library resources.

Keywords: intellectual property rights, information society, library, social communications.